



Пам'ятайте  
про  
Україну!

РІК 401. Ч. 15. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. СУБОТА, 24-ГО СІЧНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 24, 1987 No. 15. VOL. XCIV.

### ВІДБУВСЯ ЛІТЕРАТУРНО- НАУКОВИЙ СІМПОЗИУМ НТШ У КАНАДІ

Торонто, (НТШК). — Тут в осідку НТШ Канади, у неділю, 14-го грудня 1986 року, відбувся літературно-науковий симпозиум, присвячений 800-річчю „Слова о полку Ігореві“, літературного епосу, перлина стародавньої української літератури.

Симпозиум відкрив імпресивний референт і організатор наукових конференцій НТШ у Канаді мгр Василь Верига, привітавши численну аудиторію слухачів від імені голови НТШК д-ра Богдана Стебельського. Прочитав програму вечора і поклав другого голову Управи, проф. д-ра Володимира Маджова, переставши програму симпозиуму, що складалася з п'яти доповідей і тривала чотири години з одною перервою поміж доповідями.

На вступі д-р Маджов змалював коротко історичне тло, на базі якого постає незрівнянної краси і поетичної самобутності український епос. Схарактеризував основні риси твору, що віддзеркалюють українську любові, не лише дійових осіб епосу, але й мислення автора, його мови, незалежно від факту, що його знайдено на півночі, там переписано та опубліковано.

Першу доповідь п.н. „Слово о полку Ігореві“ і білінний епос читала д-р Олександра Копач. Авторка проаналізувала спільний історичний шлях „Слова“, і білін, іх історичну генезу, їх розвиток, побутування та збереження на певних теренах і розшуку та публікації у XIX столітті. Переведені паралелі між „Словом“ і білінним епосом, „героїчного циклу“ вказують на їхні спільні елементи: географічні (територія Русі — України з Києвом у центрі), історичні (події та персонажі), тематичні — ідея основа (добро української держави — „Руської землі“ — в назві того часу), лексика і поетичні засоби. Авторка — професійні співці з літературної, дружинної верстви. Білінний епос — оригінальні твори, „Слово“ — їхне продовження і вираження поетичного стилю, досягнення українського духа кінця доби.

Наступну доповідь про видання і публікації на тему „Слово о полку Ігореві“ дала мгр Любомира Пендзев. Її виклад був ілюстрований виставкою різних видань „Слова“ за першу половину цього століття, видань університетських бібліотек і приватних колекцій. „Слово“ показується найпопулярнішим епосом з усіх європейських не лише виданнями оригіналу та різноманітних перекладів, але

(Закінчення на стор. 3)

### СВІДКАМ У СПРАВІ І. ДЕМ'ЯНЮКА НЕ ВИДАЮТЬ ВІЗ

Нью Йорк. — В американських газетах з'явилися повідомлення, що три поляки — свідки у справі Івана Дем'янюка — не зможуть приїхати в Ізраїль, щоб дати свідчення в суді, бо уряд Польщі не видає їм візи.

Як відомо, 67-річний Іван Дем'янюк був депортований у лютому минулого року із З'єднаних Штатів в Ізраїль. Його обвинувачують в тому, що в роки Другої світової війни він служив у концтаборі Трєблінка стоїроме, якого прозвали „Іваном Грозним“. І. Дем'янюк категорично заперечує, що служив у Трєблінці, і твердить, що його приймають за когось іншого.

Газета „Лос Анджелес Таймс“ надрукувала в неділю, 18-го січня, статтю, в якій наводить думки трьох поляків, яким не видали віз. Всі троє були в'язнями Трєблінки. Вони твердять, що на фотографії нібито І. Дем'янюка з воєнних років, яку їм показали, зображена людина, абсолютно не подібна до нього, прозваного „Іваном Грозним“.

Адвокати Дем'янюка вважають, що вся історія про Дем'янюка „Івана Грозного“ була зфабрикована Со-

ветським Союзом, щоб вбити клин між американцями українського походження з однієї сторони, і рештою американців з другої. Фотографія Дем'янюка воєнних років прислала в З'єднані Штати зі Советського Союзу. Ця фотографія була прикріплена до копії нібито виданої йому німцями анкшки. Шойно під кінець минулого року уряд СССР переслав оригінальну анкшку до Ізраїлю.

Газета „Нью Йорк Пост“ повідомила у понеділок, 19-го січня, що спочатку польські власті обіцяли видати трьом свідкам візи, а потім відмовилися, не пояснивши причини. Газета також пише, що на представлений Советським Союзом фотографії німської анкшки, видані нібито Дем'янюкові, подано його зріст — на 4 інчі (10 сантиметрів) нижче, ніж він є насправді.

Серед прихильників версії, що дані про Дем'янюка зфальсифіковані Советським Союзом, є директор зв'язків Білого Дому Патрик Бюкенен, який написав у минулому році на цю тему кілька статей в пресі.

### Советський вчений виступив перед сенатською комісією

Вашінгтон. — Один з відомих советських вчених, заступник голови Академії Наук СССР д-р Євгеній Н. Вєліхов, виступив у вівторок, 20-го січня ц.р., перед сенатською Комісією у справах праці і людських ресурсів з виснаженням катастрофи на чорнобильській атомній станції та її наслідків під теперішню пору. Як відомо, катастрофа трапилася в квітні 1986 року, але її трагічні наслідки відчуває населення не тільки в Україні, але також цілою СССР, скандинавських країн й багатьох інших країн Європи. Не зважаючи на трагічні наслідки, Вєліхов заповів, що Советський Союз вкотре збільшить нуклеарну продукцію до 2000 року.

Советський вчений заявив членам комісії, що десятки тисяч робітників працюють над відчищенням 60,000 будинків у 500 містечка і сел, збудували несприятливий мур під землею на 50 футів, щоб зупинити витікання затронутої води і збрали затронуто нуклеарною радіо активністю землю у промірі кільканадцятьох квадратних миль довкола четвертого реактора. Він підкреслив, що більшість робіт проводилось під накряттям

пластикою, щоб радіоактивний пил не піднімався вгору. Є. Вєліхов, який, до речі, очолює спеціальну комісію для відчищення Чорнобильської катастрофи. Центральний Комітетом ЦК КПСС, не сказав нібито нічого нового, що не було відомо на Заході. Він тільки подав більше фактів в числах і тому його звідомлення робило позитивне враження на членів комісії. Крім того, це дуже незвична форма в ЗСА, що перед сенатською комісією з'явився советський вчений, урядової ранги, тобто заступник голови АН СССР.

На запитання одного з членів комісії д-р Вєліхов заявив, що його комісія є дуже задоволена переведеними роботами і з'ясуванням четвертого реактора, похованого під 5,000 тонн піску, бетону і сталі. Це „поховання“ дозволило советським керівникам відкрити і оперативність двох інших реакторів, які почали працювати на 50 й більше відсотків, вже від жовтня і листопада 1986 року.

Щоб похвалитися будівельними досягненнями, Є. Вєліхов заявив, що з допомогою субсидій республіканського і центрального урядів збудовано 12,000 нових мешканцевих будинків у 200 громадах, або радше скупченнях, для переміщення 135,000 осіб, які були евакуйовані з 18-мильової загроженої радіацією зони. Будеться також нове містечко на лівому боці Дніпра, яке отримає назву Славутич. Більш 120,000 осіб не повернулися і ледве чи повернуться до своїх рідних місцевостей і помешкань. Вони осіли в інших частинах області, або переїхали до інших областей. Вєліхов заявив, що 31 особа померла, а 237 хворіли від захворювання радіацією, але більшість з них повернулися вже додому. Він передбачає, що невелике число осіб помере від рака в наслідок радіації. Д-р Роберт Гейл, американський хірург, який допомагає рятувати жертви Чорнобильської катастрофи, що тисячі хворітимуть раком і помиратимуть на протязі кільканадцятьох декад. Кошти ліквідації катастрофи доходять вже до восьми мільйонів доларів.

Вкінці д-р Є. Вєліхов і сен. Едвард Кеннеді, демократ з Массачусетс, пропанданно заявили, що нуклеарна зброя є набагато більш небезпечною і її треба поволі позбуватися.

### В Латвії створилася Гельсінкська група

Нью Йорк. — Репортер газети „Нью Йорк Сіті Трибюн“ Богдан Фарма, покликуючись на дані Світової федерації вільних латишів, повідомляє про створення в латиському місті Ліспая незалежної групи наглядку за дотриманням Советським Союзом умов Гельсінкських умов.

Документи, що свідчать про створення групи, були нелегально вивезені з Советського Союзу. Представник американської Комісії в справі безпеки і співробітництва в Європі Джон Фіннерті підтвердив автентичність отриманих документів і заявив, що має намір використати їх на міжнародній конференції у Відні.

Конференція в справі безпеки і співробітництва в Європі з участю делегацій 35 країн, які підписали Гельсінкські угоди, почала працювати 4-го листопада минулого року. Вона відновила свою працю 20-го січня.

Документи з Ліспая, датовані липнем 1986 року, підписані групою осіб, які називають свою організацію „Гельсінкі-86“. Серед них є копії листів, надісланих Папі Іванові Павлові II, генеральному секретареві ЦК КПСС Михайлові Горбачову, в ЦК КПСС і ЦК комуністичної партії Латвії, а також Організації Об'єднаних Націй.

„Господи не дав нікому права позбавляти цілий народ можливості говорити рідною мовою у своїй власній країні, — сказано в одному з листів. — Ми маємо намір інформувати міжнародні організації про наступ на наші матеріальні і духовні цінності і про дії проти нашої нації в цілому“.

### У СВІТІ

ФРАНЦІЯ ЗА ВСЯКУ ціну хоче добитися звільнення своїх закладників, які перебувають в руках мусульманів-ішїтів, прихильників іранського „святого“ аятолли Хомейні і визнає його екстремною політикою. Представники французького уряду побували в неофіційному характері в Ірані, а тепер Париж офіційно відвідав представник міністерства закордонних справ Ірану Алі Ахаві. Він зустрівся з міністром закордонних справ Франції Жан-Бернаром Ремонем і обговорив з ним „благі справи“, які заборували інтереси Ірану в Франції, — заявили пізніше офіційні представники французького міністерства. У політичних колах ніхто не сумнівається, що на першому місці стояли справи закладників в Лівані і торгівлі.

КОАЛІЦІЙНИЙ УРЯД, який керував Ірландією майже чотири роки, розпався і прем'єр-міністр Гаррет ФіцДжералд зараз такий проголосив парламентарні вибори, які відбудуться 17-го лютого цього року. Різниця в поглядах між коаліційними партіями наступили тоді, як уряд намагався зменшити бюджет державних витрат на 300 мільйонів доларів, у висліді чого потерпіло б чимало внутрішніх програм. Лейбористська партія зручно використала бюджет для своїх пропагандистських цілей, надіючись, що нові вибори допоможуть їй здобути більшість впливу в парламенті. Прем'єр-міністр заявив членам кабінету, що він попросить президента країни Патрика Дж. Гіллєрі розв'язати парламент. Шойно тоді може розпочатися передвиборча кампанія усіх зацікавлених виборами політичних партій.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ЗСА Джордж Буш заявив кореспондентам, що захоплені терористами американські Вільям Баклі, який, як здогадуються, керував розвідкою сіткою на Близькому Сході, був замордований скопуювачами. Цю інформацію Буш пов'язав з іранською аферою, тобто продажем зброї, амуніції і запасних частин для Ірану, пояснивши перед тим, як президент Роналд Реген і члени його кабінету турбувалися і турбуються долею інших американських закладників, які ще перебувають в руках терористів, коли довідалися про смерть В. Баклі.

СОВЕТСЬКІ ЛІДЕРИ побоюються, що гостра зима, зокрема морози і снігові бурі, знищать зимові посіви, а також негативно впливатиме на економіку. У багатьох місцевостях була на короткий час перервана доставка електроенергії і природного газу та вугілля для опівання мешканцевих будинків. Досі в СССР в наслідок зими загинула 81 особа. Західні спостерігачі звернули увагу, що советське пресоє агентство ТАСС опублікувало досить точні інформації про розвиток економіки в СССР в 1986 році. Згідно з цією інформацією продукція сільськогосподарства зросла на 5.1 відсотка, зібрано 210 мільйонів тонн зерна, 17.7 мільйонів тонн м'яса, 101 тонну молока, видобуто 615 міль. тонн нафти. Раніше, офіційні засоби масової інформації подібної статистики не подавали до публічного відома.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II прийняв на аудієнції Йорданського короля Гуссейна і розмовляв з ним підводино переважно про близькосхідні проблеми і допомогу палестинцям на західному березі ріки Йордан і в долині Газі. Зустріч Гуссейна з Папою відбулася на третій день його візиту в Італію, де він відбуде довші розмови з прем'єр-міністром Беттіно Краксі та іншими італійськими політиками. Його зустріч і розмови з Папою не були офіційними, бо після розмов у півдифізі Ватикану „Л'Оссерваторе Романо“ не появився комунікат, ані спільна фотознімка Папи з королем.

### ВІЙСЬКОВИКИ БВИЛИ 12 ДЕМОНСТРАНТІВ У МАНІЛІ

Маніла, Філіппіни. — У четвер, 22-го січня ц.р., філіппінські морські піхотинці відкрили тут вогонь по юрбі демонстрантів, які хотіли штурмувати палац президента Коразон Акіно, вбиваючи 12 осіб і пораняючи 94 особи. Демонстранти вимагали негайних аграрних реформ.

Президент Акіно заповіла інвестицію, а командант піхотинців негайно пішов у відпустку, яка триватиме до закінчення інвестиції.

### П. Бюкенен не буде висувати свою кандидатуру

Вашінгтон. — Директор відділу зв'язків Білого Дому Патрик Бюкенен оголосив, що відхилив свою кандидатуру і не прагне бути вибраним на пост президента в 1988 році.

П. Бюкенен пояснив своє рішення небажанням роздрібнювати сили консервативістів і нанести, як він висловився, „смертельну рану“ надіям конгресмена з Баффало Джека Кемпа, який вважається фаворитом Республіканської партії.

Повідомлення Бюкенена покляло кінець „сенсацийного президентського шуму“, що почався в грудні, після того, як газета „Вашінгтон Пост“ надрукувала статтю, в якій Бюкенен накинувся з різкою критикою на республіканців, які в критичну хвилину відмовилися підтримати президента Роналда Регена.

Відмова Бюкенена від передвиборчої боротьби викликала розчарування його консервативних прихильників. Багато з них вважає, що він упускає „історичний шанс“. В письмовій заяві, розповсюдженій в консервативних колах, Бюкенен так пояснює мотиви свого рішення:

„Вивчаючи протягом кількох тижнів політичну ситуацію, я прийшов до висновку, що кандидатура Бюкенена роздробила б сили консервативістів. Багато моїх політичних однодумців вважають кандидатуру Джека Кемпа найбільш адекватною. Перешкодивши кампанії Кемпа, я викликав би сильне незадоволення його прихильників, а програвши президентську кампанію, я на нис би несповнагду удару всьому консервативному рухові, при чому наслідки цього удару відчувалися б багато років“.

В той же час Бюкенен відзначив, що він і далі не поділяє багатьох поглядів Дж. Кемпа.

Кемп високо відгукнувся про рішення Бюкенена, назвавши його одним з великих перемог консервативного руху і регенівського курсу. Політичні дорадники Кемпа визнали, що обговорювали з Бюкененом всі аспекти висунення його кандидатури, але заявили в той же час, що ніяк не старалися вплинути на його рішення.

### В АМЕРИЦІ

ВСУПЕРЕЧ УСІМ БЕЗ винятку прогнозам політичних спостерігачів, сенаторів-республіканців в Комісії закордонних зв'язків очолює Джеймс Гелмс, а не Річард Лугар. Так вирішили на своєму закритому засіданні сенатори, члени Республіканської партії. 24 з них віддали голоси Дж. Гелмсу, 17 — Р. Лугарові. Прогнози політичних спостерігачів будувалися на тому, що раніше, 6-го січня, республіканці, які входять до Комісії закордонних зв'язків, одностайно віддали перевагу Лугарові. Рішення сенаторів-республіканців вибрати Гелмса старшим серед республіканців в Комісії закордонних зв'язків — це перемога прихильників розумного зовнішньополітичного курсу над поміркованими і лібералами, хоч Гелмс розцінює це більш стримано: „Це перемога системи віддавання першества старшим“, — сказав він. Оскільки більшість у Сенаті належить демократам, вони очолюють всі комісії.

ГАЗЕТА „НЬО ЙОРК ТАЙМС“ отримала копію листа, під яким стоїть 1,000 підписів китайських студентів, які вчать в американських університетах. Автори протестують проти звільнення Гу Яобєнга зі становища генерального секретаря комуністичної партії Китаю і проти нових переслідувань вчених-вільнодумців. Терпіння кампанія названа в листі „ультралівою практикою“ і прирівнюється до переслідувань періоду „культурної революції“. Авторі листа висловлюють стурбованість з приводу економічних і політичних реформ у країні. У редакції газети „Нью Йорк Таймс“ побували п'ять китайських студентів з числа тих, які підписали листа. Вони просили не називати їх прізвищ у газеті, бо їх родини можуть стати жертвами репресій, якщо їх імена появляться в „буржуазній пресі“. Відкритий лист керівникам країни був висланий газетам комуністичного Китаю і переданий двома газетами, які виходять в Нью Йорку китайською мовою.

ПРИСТУПАЮЧІ ДО ВИКОНАННЯ обов'язків голови сенатської Комісії у справах праці і людських ресурсів, Едвард Кеннеді накреслив коло проблем, якими він має намір зайнятися в найближчі два роки. Першою з них сенатор з Массачусетс назвав проблему збільшення мінімальної оплати праці. Газета „Нью Йорк Таймс“, яка звичайно підтримує усі починання демократів-лібералів, надрукувала редакційну статтю про те, що Е. Кеннеді і профспілки, які стоять за його плечима, роблять помилку, порушуючи „застарілу“ справу про мінімальну оплату праці.

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР Департаменту справедливості Патрик Кортен заявив на пресовій конференції, що З'єднані Штати Америки надіслали офіційного листа Західній Німеччині про видачу для суду в ЗСА ливанського громадянина Мохаммеда Алі Гамеді, одного з повітряних терористів, які захопили в червні 1985 року американський пасажирський літак і вбили одного з пасажирів. П. Кортен висловив впевненість, що процедура передачі М. Гамеді, який був заарештований недавно у Франкфурті, potrиває недовго. Але справу скомпліквало скоплення терористами двох німецьких підприсмців, тому уряд Західної Німеччини тепер застаноується над виданням Гамеді.

### ВИБОРИ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ — ПРОБА СИЛ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Коли в найближчому неділю, 25-го січня 1987 року виборці Західної Німеччини підуть голосувати, кожний із них буде рішати не лише про вибір свого місцевого представника, але про політичну партію, яка здобуде більшість.

Як відомо, кожна політична партія, яка хоче мати голос в уряді, мусить здобути принайменше 5 відсотків голосів у виборах.

Найбільше голосів сподіється одержати Християнсько-демократична партія, яка тепер є при владі із своїм канцлером Гельмудом Колем. Помімо останніх не дуже політичних виступів, які викликали серед німців гарячі дискусії (порівняння М. Горбачова до Геббельса у одній із передвиборчих промов Г. Коля), канцлер має за собою цілу свою партію завдяки господарським успіхам свого уряду в останніх роках.

Протиники Г. Коля однак висувають на передовий місце справу безробітних, яке тепер осягнуло 2.4 мільйона осіб на 400,000 більше

ак на початку урядування Г. Коля перед чотирма роками. Винятково гостра зима цього року причинилася ще більше до зросту безробіття, а з тим і невдоволення населення. Справа безробіття — це зброя в руках противників Християнсько-демократичної партії, тобто Соціал-демократичної партії, яка є другою щодо сили у теперішніх виборах. Її головним ключем є запорука праці і тісніша співпраця із Східною Німеччиною. На рівні із тим стоїть справа зменшення зброєння, зменшення числа війська в Західній Німеччині і замкнення до 10 років усіх атомових споруд на цьому терені. Слабкість цієї партії у виборах є однак факт, що кандидатом Соціал-демократичної партії на місце Г. Коля є Йоганнес Рау, президент правління в промисловій частині Вестфалії, який заступає погляди християнської етики замкнення, а не коначно розброєння.

Тому він не має підтримки „лівої“ частини членів партії із колишнім канцлером Віллі Брандтом на чолі. Третьою в черзі щодо сили партією є т.зв. „зелені“ які прагнуть подібно дистантувати 8-10 відсотків голосів. В останньому часі після завершення ріки Рену хемікаліями з фабрик Швайцарії і радіації з вибуху в Чорнобилі, змінили їх можливості.

Вільна демократична партія є найменш популярна. Вона пропагує вільну промисловість і виступає проти соціалізму, вимагає порядків і гостріших засобів проти демонстрацій. Вона творить коаліцію з партією Г. Коля та її відповідником на терені Баварії, Християнсько-соціалістичною юнією, яка стоїть під сильною рукою амбітного Йозефа Штрауса, що вже 30 років головою баварського правління. Як припускають ні одна із згаданих партій не здобуде у виборах абсолютної більшості і тому Г. Коля та коаліція трьох партій вийде переможцем, а тим самим залишаться даліше призначенні із ЗСА та скріплення НАТО в Європі.



# СВОБОДА

FOUNDED 1993

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00  
UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302  
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх підписувачів від надання матеріалів, які не відповідають загальному характеру видання. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів UNA \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

## У підготовці новий лет у космос

Коли в 1957 році проголошено з Москви комунікат, що вистрілено у космос "Спутника", який кружлятиме довкола Землі, то це було щось більше, як пресова сенсація. Це було започаткування нової ери в історії людства, коли людина перестала цікавитися всесвітом тільки у теорії, а розпочала у практиці досліджувати тайни космічного простору. "Спутник" був виразним викликом на адресу Америки, як тієї країни, яка має найбільший у світі промисловий потенціал і дійшла до вершин своїми винаходами. Тут йшлося про таку могутню ракету, яка могла б із суші на нашій планеті вистрілювати космічний корабель, який, перелетівши гарячу смугу, що окутає Землю, включиться в планетарну систему і після стільки то передбачених оборотів довкола Землі — згоріти, втративши розгін і наблизившись до Землі. Америка прийняла виклик і першим астрономом, що мандрував по Місяці та привіз звідти на Землю 48 фунтів землі і каміння з Місяця був американець Ніл Армстронг, що летів в товаристві Едвина Олдріна. Це чудо техніки і чудо людського духа, що можна вислати з летища на землю в безмірні простори всесвіту одну і більше людину і вони повертаються назад до цілі і здоров'я в означений час на означене місце. Очевидно, як при кожному новому великому винаході, приходять при здійсненні програми людські жертви. 28-го січня 1986 року, на летищі Центру Космічних Дослідів НАСА в Кейп Канаверел на Флориді десятки тисяч глядачів, що з'їхалися з різних кінців Америки придивлялись, як вистрілять космічний корабель "Челленджер" із сімома астронавтами, були свідками жакливої катастрофи. Як тільки "Челленджер" піднісся вгору, він, в понад однієї хвилини після того серед страшної полумні просто розірвався. Усі семеро астронавтів загинули і малою потіхою для їхніх родин було твердження фахівців, що їхня загибель сталася впродовж секунд і що вони ледве чи знали взагалі, що сталося і що вони гинуть.

Усі дальші заплановані лети відкинули, але президент Реген зараз же заявив, що хоча налякано, проте не припиняє дослідити тайни космічного простору. Кілька днів тому появилися в американських газетах світлинні п'яток астронавтів, які призначені до нового великого лету, який заплановано на лютий 1988 року і має тривати п'ять днів. Кожний із вибраних астронавтів має за собою уже досвід у подібних летах. Але, очевидно, справа не у тих, які мають лети, бо семеро астронавтів із злочасного "Челленджера" теж перейшли були першорядний вишкіл. Справа у такому стані викидної ракети і всіх частин космічного корабля, включно з кабіною, щоб не повторилася трагедія "Челленджера". Відтоді дотепер переведено такі дослідні надпричини загибелі "Челленджера", що зреорганізовано, мабуть, саму центральну НАСА. Тому речник НАСА, який запівав лет на місяць лютий наступного 1988 року, не виключив, що, може, треба буде знову відкласти його, якщо виявиться якийсь найменший сумнів щодо стовідсоткової безпеки лету.

Від часу "Спутників" до катастрофи "Челленджера" відбулося кругло 40 років у космічному просторі — без людської залоги, зі залогом, з одним астронавтом, двома і кількома. У Советському Союзі — це, "космонавти" і вони чваняться, що Валентина Терешкова була першою жінкою, яка нарівні з іншими космонавтами виявила свою відвагу і здатність. Советські космічні кораблі звалися здебільша "Восток" (6 летів) і "Союз" (19 летів).

В Америці ми мали "Меркурі", "Атлас", "Аполло", "Скайлаб", "Джеміні". Була вже спроба створити постійну лабораторію у космосі, була мова про встановлення постійної комунікації між Землею і різними планетами. Винахідливість людського духа не має меж. Ясно, що для кожного з нас, людей різних професій, це діяння настільки нова, чужа і складна, що тільки розмірно нечисленні фахівці можуть авторитетно забирати голос у справах астронавтики. Ми можемо тільки бажати успіху тим героям, що наражують своє життя в ім'я поступу людства.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Як кожного, так і на початку цього, біжучого 1987 року, політичні коментатори присвячують багато уваги передбачуванню, який буде цей новий рік, чи вірніше, що важливого станеться в політичному світі за час його тривання.

Про біжучий 1987 рік газети пишуть, що в ньому відносини між Америкою і Советським Союзом відпружаться, бодай на верхах, культурний обмін збільшиться, а дехто припускає, що є навіть можливе якесь порозуміння відносно роззброєння. Знову інші передбачають, що Советський уряд відтисне свої об'язки, зроблені на вершині зустрічі в Ісландії і застановається, чи взагалі далі продовжувати культурний обмін з Америкою? Ще інші побоюються, що скандал із продажем зброї Іранові штовхне президента Регена на таку роззброєнську угоду, на яку він в іншому разі ніколи не пішов би.

Перед арештом американського журналіста Данилова в Москві, у Вашингтоні говорили про "новий детант", тобто мирне співіснування. У квітні 1986 року п'яніст Володимир Горюхін грав знову твори Шопена в Москві і Ленінграді після 61 року. Два місяці пізніше група жінок з Бостону і росіянок з Ленінграду, (пишемо "росіянок", бо між ними напевно не було жінок повнозрілих нарівні) мали дискусію на телебаченні, що вроді, жіночої вершинної зустрічі.

"Я не знаю, чи вони (росіянки), є такі відверті, як ми"

Дискусію на тему нашої духовності на еміграції треба привітати. Головне слово на що тему повинні забрати наші психологи і соціологи, бо з нашою духовністю такі щось негарно. Та вони, мабуть, бояться затарувати що дразнило тему, бо це терен де легко натрапити на напасть. Розглядаючи питання нашого патріархального руху, наводимо в ньому прикмети релігійного фундаменталізму, який нині так яскраво позначається серед мусульман та в народі Ізраїля. Він мілітарний, так як був ним польський релігійний фундаменталізм перед Другою світовою війною, який так дався нам узнаки. Польська Церква була тоді зрадником, "моцарством" політики Польщі, що очевидно привело до затрати християнських принципів у польському народі.

Признаюсь, що не маю надто ясного поняття до чого змагає наш рідний фундаменталізм, признаки якого добуваються у патріархальному русі. Виглядає, що його подвижники прив'язують велику вагу до наділення нашого архієпископа Львова патріаршим саном. На їх думку, ця подія мала б об'єднати нас духовно, прискорити з'єднання Православної і Католицької Церкв у одну, "Українську Церкву", незалежно, об'єднано з Ватиканом на таких принципах як дехто уявляє собі можливість притягнен-

Степан Жекецький

## ЧИ 1987 РІК — БУДЕ РОКОМ НОВОГО ДЕТАНТУ?

— заявила одна мешканка Бостону, Масс.

Ми маємо тут (у Советському Союзі), фантастичне життя — відповіла їй витренувана ленінградка. Дискусія між провідниками двох надпотуг проходить на дещо вищому рівні. Советський ватажок Горбачов говорив про "цивілізаційний" діалог (чи в СССР є щось "цивілізоване"? Там усюди панує несусвітне дикунство! — СЖ) започаткований в Женеві. Президент Реген вторгувався йому в тому самому дусі.

"У досить приємній атмосфері розвивалися відносини в напрямку свого роду "маленького детанту" — заявив один американський знавець від роззброєнських переговорів з Москвою. — Культурні зв'язки були відновлені; було більше урядових зв'язків. Здавалося, що були налашдані близькі взаємини між президентом Регеном і советським головою, Горбачовим. Вислови про "імперію зла" були замінені закликами про "конкретнішу співпрацю".

На папері американсько-советські відносини стали більше приятельськими за два останні роки. Біля сім з половиною тисяч советських героїв відвідали Америку в 1985 році. (Зріст на 25 відс. як у 1984 році). Були започатковані наукові дискусії на такі важливі теми,

як атомові спокуси і співпраця у повітряних просторах. Культурний обмін був найбільший і обширніший, як за останніх 40 років. Немає познач, сказав один високопоставлений представник Уряду, що це "співзапалення" буде припинене.

Також значні поступки були зроблені у роззброєнській контролі. У вересні в Штотгольмі, Швеції, обі сторони, Америка і Советський Союз, погодилися обопільно себе інформувати про рухи своїх військ в Європі. Цього самого місяця обі сторони погодилися в основному на так звану "зорову умову" в Європі відносно ракет безпосереднього засягу. А далі в Рейк'явіку було дійшло до згоди про 50-відсоткову редукцію перед тим, як Горбачов заатакував американську так звану Оборону повітряну зброю. Передбачені наслідки тієї умови були: 100 ракет безпосереднього засягу кожна сторона мала забрати з Європи — американці до Америки, а росіяни до Азії, і обмеження до 6,000 бойових головок для ракет типу ICBM, і 1,600 "вистрілених підвод" — на що були погодилися обі сторони.

"Ми є багато ближче до порозуміння сьогодні, як це було будь-коли перед тим", — заявив М. Г. Моббе, помічник директора американської роззброєнської агенції. "Перший раз ми гово-

рили про ті самі числа і їх призначення".

Представники СССР сперечалися за пару головних точок багаторічної, а в Рейк'явіку зрезигнували з тих точок на протязі 48 годин! — заявив помічник секретаря оборони Річард Перл.

Але совет при тому твердо заявив, що на ніщо з того вони не погодяться, якщо Америка не обмежить своїх дослідів над "зоряною оборонною зброєю", хоч американська розвідка ствердила, що совети вже витратили біля 150 мільярдів доларів на подібні дослідів за останніх 10 років.

Після того, "роззброєнські пропозиції", — як їх назвали один з американських знавців від стратегічного роззброєння — дискутовані в Ісландії, відкинуто, коли докладно їх розслідували американці. В листопаді Америка ввела до вжитку 131 бомбовиків типу Б-52, обладнаних в кружляючі ракети, які перевищують офіційні числа, дозволені незатвердженим договором САЛТ-II.

Від часу останніх "вершинних розмов" не зроблено жодного поступу у переговорах про зменшення стратегічної зброї в Женеві, і надії на "великий компроміс" про контроль зброєння розвіялися із-за непогодження щодо "повітряної оборонної зброї". У листопаді президент Реген говорив про "основні етичні і моральні непорозуміння" між Заходом і Москвою і закликав допомагати тим, хто

(Закінчення на стор. 4)

Микола Бараболяк

## ЩЕ ПРО НАШ

### „ФУНДАМЕНТАЛІЗМ“

ння Англіканської Церкви до єдності з Вселенською Церквою. Патріарх мав би бути нашим „папою“, а той у Ватикані, хоч „Намісником Христа“, але без прав намісника.

Д-р Олександр Домбровський у своїй статті „До проблем українського фундаменталізму“ („Свобода“ з 2-го січня ц.р.) вносить новий концепт у розуміння українського фундаменталізму, з яким мабуть, буде важко погодитися і ред Василеві Пасичнякові, який забирає був голос у дискусії на тему нашого фундаменталізму. Беручи до уваги наш церковно-релігійний плюралізм, ось що пише д-р Домбровський: „Такий стан підказує нам побудову ідеологічної структури українського фундаменталізму в аспекті духовного компоненту на базі основних християнських принципів із доби апостольства Церкви; любові Бога христологічно-сотеріологічної науки з центральною постаттю нашого Господа й Спасителя Ісуса Христа й християнської етики“... „Український фундаменталізм належить оперти не на базі цієї чи іншої конфесії, лиш на основах спільних прин-

ципів християнства в цілі уступлення його українцям усіх християнських конфесій. Визначаючи тійкий фундаменталізм, українська людина може бути добрим — практикуючим православним, католиком чи євангеліком у залежності від її конфесійних переконань“ (...) „Той духовний компонент органічно пов'язаний з національним... з максимальним імперативом змагання за українську державність (...) Гармонія синтезу обох цих компонентів творить релігійно національно здоровий український фундаменталізм, дефініцією якого є християнський націоналізм. Звичайно, з'ясований нами український фундаменталізм мусить бути сполітований силою факту пов'язання з компонентами національного чинника, бо ж не фундаменталізм виключно релігійно-конфесійного моделю, а іменню український фундаменталізм“...

Не думаю, що такі найбільш автентичні подвижники українського релігійного фундаменталізму у нашому виданні патріаршого руху, як о. архимандрит Гузар і його Крилос могли б прийняти погляди

д-ра Домбровського, як схожі з їхніми. Не вірю теж, що погоджується з ними такий чільний представник середовища „двійкарів“ і патріархальний лідер як д-р Василь Маркус. По душі вони хіба такому бойовому репрезентантові „патріархальників“ як ред. Дмитрів у Великобританії. На мою думку, найбільш негативну прикмету усього фундаменталізму є його щільне пов'язання з політикою, що в результаті веде до підкорення релігійно-духовного життя політичним завданням. Воно суперечить основній науці Ісуса Христа про відділення Божого від кесарського. Живемо в добі релігійного плюралізму, а це виключає тісне пов'язання людського з трансцендентальним. Релігійний лібералізм існує попри ортодоксію, і перевага одного напрямку над другим мусить бути результатом змагу вартостей, а не політичної супрематії. Під цим оглядом не існує різниці між християнським і нехристиянським віровизнанням. Хусити в Ізраїлі можуть наразити свою державу на серйозну небезпеку, наслідуючи реформованим вірним їхні несумісні з часами погляди. В Ірані хомейністський фундаменталізм прямо кривавить наріз. У Польщі, де таке тісне пов'язання політики з Церквою, кардинал Глемп

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

## Про усміх, спів і минулу молодість

Живемо тепер у добі, в якій все, але то дослівно все, мусить бути утримане на фотографічній плівці.

Немає імпреси, родинного чи громадського характеру, на якій не було б принаймні декількох фотографій, що пильно стараються схопити все, що діється. Ба, що більше, маємо також наших професійних і аматорських фільмів, які, крім знімок, ще й накручують кожну подію на фільм, а тепер ще і на „відео“, так, що можемо негайно оглядати себе та всіх присутніх на власному телевізійному апараті та слухати, що вони говорили.

Часом це захоплення фотографуванням видається просто якоюсь манією, що зокрема дається в знаки при нагоді таких інтимно-зворушливих моментів, як похорони або вінчання.

Але факт є, що тепер ніколи не маємо браку знімок з кожної події, і це для нас журналістів є на потребу, бо можемо завжди покористуватися знімками, коли опишемо громадську імпресу чи взагалі подію новинки з українського життя.

Не вважаючи, однак, на користі для нас із цієї „фотографічної гарячки“, наші світлиці не завжди уважливі при цьому, що і як фотографують, а дописувачі також не надумують часто, присилають такі світлинні, що до поміщення в пресі зовсім непридатні, або викликають у читача здивування, а то й усмішки.

Наприклад, візьмімо такі часті у нас знімки із засідань чи зборів, де завжди панує такий самий порядок: перший ряд сидить голова по самій середині, другий ряд стоїть, а ті, й інші члени — стоять в сутінку у третьому ряді. В усіх на обличчях дуже поважний погляд, немов би саме...

О-КА

Світлана Кузьменко

## На Тисячоліття Християнства

Багато різних вір на білім світі  
Іде життям з віків і прапів.  
І кожна з них серпанком оповита —  
Людських бажань, надій і дивоснів.

Боги, боги! — і добрі і жорстокі —  
Родилися як символі ідей  
У світ широкий — доки людське око;  
У світ високий — як душа людей.

Людина кожна — свій окреміш вимір,  
Як складність і найбільша простота;  
Родючий край вишнево-каліновий —  
У мирі і доброті зажив.

Релігію надії і любови,  
Щоб рідний край — оновлений — світлів;  
Родючий край вишнево-каліновий —  
У мирі і доброті зажив.

Душа народу — свій окреміш вимір.  
Душа його Божя велика;  
Безсмертний князь Великий Володимир  
Дав Україні віру у Христа.

Анна Власенко-Бойцун

## 22-ГО СІЧНЯ ОЧИМА ОЧЕВИДЦІВ

II.

Докладний опис проголошення 22-го січня 1919 року дає нам д-р Лонгін Цегельський у своїх спогадах. „Від легенди до правди“, який був не лише очевидцем проголошення, а але теж делегатом Уряду Західної Народної Республіки:

22-го січня 1919 року

Як уже сказано вгорі, 22 січня 1919 р., на Софійській Площі наступило святочне проголошення раніше доканої злуки. А все ж національна традиція з тією самою датою в'язе і в'язати один із найважливіших моментів нової історії України. День 22 січня 1919 року остаточно приспосабили в історії України. Це така дата, що її вивчувати будуть напам'ять українські діти грядучих поколінь побіжних дат, як дата хрещення Руси, як битва над Калкою, як битва під Полтавою або зруйнування Січі. Це від часів Ярослава Мудрого перший раз усі українські землі, теоретично й бодай декларативно, знайшлися разом як одна державна цілість. День цей буде отже інспірацією українського народу на таке довго, поки він не осягне повного об'єднання у самостійній і соборній Україні. В тому вага цієї події. На дворі стояла зимова погода та кріпкий, аж сивий мороз. Снігом вкрито величезну Софійську Площу залили маси народу. По боках площі військо, а саме наші Січові Стрілки, що у франці, шоломах виглядали це рослішими, утворили чотирикутник, призначений для духовенства і представників держави чи

там обох, уже сфедерованих держав. Від цього чотирикутника шов військовий штап аж до воріт Софійського Собору. В чотирьох розах площі виділили високі трибуни для ораторів. Українські прапори лопотіли у вітрі на високих щоглах. Ось так виглядала Софійська Площа, коли в годині 12-ї вполудне ми, західно-українська делегація в силі 65 голов, а так само Директорія та цілий придніпрський уряд і штаб, заїхали на неї військовими самоходами. Директорія, придніпрський уряд та штаб станули лицем у сторону Великої Володимирської вулиці, а наша галицько-буковинська делегація — навпроти неї. Проти себе стояли, усобилені тими двома групами, представники двох українських земель, що від соток літ розділені були лихою долею. Оригінальний це був вид: по галицькому боці переважно селяни в своїх місцевих ношах, по боці Придніпряння самі інтелігенти. По галицькому боці старші люди, деякі сивоолосі; по боці Придніпряння відносно молоді люди. Між Галичанами я був один із наймолодших; між Придніпрцями Чехівський, Винниченко, Петлюра та Мартос — хоч дещо молодший від мене — були найстаршими. З одного боку політично зрілі люди різних ставів народу; з другого революційна молодь, політично зелена інтелігенція... без нарядів. Та ось залунала команда почесного куреня: „Позір!“ і прапор його схилився до половини. Десь на Печерську, у фортах, залунав у тій хвилині перший гарматний стріл.

(Ломтін Цегельський. „Від легенди до правди“. Вид-во „Булава“, Нью Йорк — Філадельфія, 1960, ст. 264-5).

Рівночасно з першим стрілом загули дзвони на Мазепинській Дзвіниці Софійського Собору. З великої брами Собору вийшла церковна процесія: тяжкі, золототкані коровги, блискучі патеріції, духовенство в святкових ризах: диякони, ієреї. Між ними архієрей Аганіт, архієпископ Катеринославський, високий, кремезний чоловік з буйною сивиною перетяганою борою. На кілька кроків від нас і від Директорії та її почоту процесія задержалася. Всі ми — і соціялісти — зняли шапки.

(Закінчення на стор. 3)



## Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)  
манітну ритміку, залежну від змісту, що нагадує уклад козацьких дум, а ще більше шевченкові поезії, особливо його „Гамалії“.

Четверту доповідь п. н. „Слово о полку Ігореві“ і „Ель Сід“ читав д-р Олег Романішин. На його думку є певні подібні аспекти між українською і еспанською героїчною літературою середніх віків, які походять із спільного середньовічного докилля і до певної міри подібного світоглядання двох народів, яким історія призначила жити на грані середземноморського культурного центру, хоч з двох протилежних сторін: Україна на межі Азії і Іспанія на межі з африкансько-мусульманським світом.

Україна і Іспанія — пограничні нації між європейським християнством і т.зв. „поганським“ світом — викарбували своє місце в історії, частинно в боротьбі проти цих світів. Тому не дивно, що подібні історичні і геополітичні умови подібно вплинули на національну психіку цих двох націй та надали їм відчуття фатальної неминучості постійної боротьби за існування, а через те і героїчну поставу до життя. Ці прикмети яскраво відображені як у „Слові о полку Ігореві“, так і в еспанському епосі „Пісня про Ель Сіда“.

„Слово о полку Ігореві“ і „Пісня про Ель Сіда“ є зразками творів, які відображають характери народів,

що ці твори створили. Вони рівночасно мають великий формуючий вплив на національні почуття і характер цих націй.

Останню, п'яту з черги, доповідь п. н. „Український характер“ „Слово о полку Ігореві“, читав мгр Орест Павлів. Він спинився на декількох фонетичних і морфологічних властивостях мови твору, які незаперечно вказують на те, що цей світовий слави твір поетів на українському мовно-культурному ґрунті.

О. Павлів ствердив, що невідомий автор „Слова“ часто живив форми другого помякшення приголосних, г, к, х на: з, ц, с, т, з, друга палаталізація якої московська мова взагалі не знає. Наприклад: беріг — на березі, ріка Немига — на річці Немізі, стяг — стязи і т.д.

Доповідач звернув також увагу на дуже велику подібність поезиї „Слова“ до поезиї пізніших українських „дум“ і вважає, що „Слово“ є типовим зразком твору перехідного етапу від давніх циклів баліниної української епічної поезії до нового типу ліро-епічної творчості, що так буйно розквітла на українському ґрунті декілька сторіч після постання „Слова о полку Ігореві“ у формі українських козацьких дум.

Літературно-науковий симпозиум НТШ у Канаді був помітною подією в культурному житті Торонто і численні учасники імпрези висловлювали подяку Управі НТШК за вдале та конструктивне відмічення 800-річчя безсмертного „Слова“.

В КАНАДСЬКІЙ ПРЕСІ ще й досі обговорюється справа великої білки між гостями, яка відбулася 4-го січня ц.р. під час турніру в Чехо-Словаччині. Згідно з канадською версією, російські спортсмени, а може і їхні менеджери, побачивши, що російська дружина не має жадних виглядів отримати будь-яку медаль, спровокували велику білку між усіма їхніми гостями і канадською дружиною. У висліді цієї білки міжнародний комітет, на який великий вплив має Советський Союз, видав несправедливий і кривдливий канадських спортсменів, „винок“: не дати Канаді заслужені медалі. Деякі консервативні газети і великі прихильники канадських гостів закликали уряд прем'єр-міністра Брасна Малруні зрівнати з СССР „спортивний культобмін“ і тим самим припинити відплив канадських доларів, які використовуються пізніше для шпигульських цілей і підвирних акцій КГБ на Заході. Після цього випадку в Чехо-Словаччині совети ледве чи відважаться послати своїх спортсменів до Канади, поки сак-так не поладять конфлікт, — кажуть спостерігачі.

## Д-р Олександр Шварц

СПЕЦІАЛІСТ ВНУТРІШНІХ ХВОРІВ  
Крім того проводяться найновіші методи перегляду шлунка, раннє виявлення поліпів, грубої кишки, нехірургічне лікування гемороїдів.  
232 East 12th Street, New York, N.Y. 10003  
(Між 2-ю і 3-ю Аверами)  
Години прийняття: понеділок, середа, четвер і п'ятниця від 10-5 по пол. тільки за домовленням.  
Тел.: (212) 460-5622  
Говоримо по-українськи.

## Карпатський Лещетарський Клуб — Клівленд, О.

повідомляє  
Українські Спортивні Товариства та українських лещетарів, що  
**КРАЙОВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ**  
за ПЕРШЕНСТВО УСЦАК-у та МАНДРИВНУ ЧАШУ в пам'ять Д-ра МИРОСЛАВА ОРЛОВСЬКОГО  
відбудуться  
дня 14-го лютого 1987 року  
на SONG MOUNTAIN  
Tully, N. Y. 13159, tel.: (315) 696-5711, Highway 81, Exit 14  
ПРОГРАМА:  
П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЛЮТОГО 1987 р.  
9 год. веч. — Виграші стартівних місць у присутності представників клубів, Sheraton Inn.  
СУБОТА, 14-го ЛЮТОГО 1987 р.  
8:30 ранку — Реєстрація і роздача нагородних чисел — Song Mt., Tully, N. Y.  
10:00 ранку — Крутоб'ї (спляхом)  
Два проїзди: чоловіки, жінки, сеньйори, юнаки, юнати (14-18), хлопці та дівчата (9-14).  
12:00 дня — Обідова перерва.  
2:00 по пол. Великий крутоб'ї (спляхом).  
Один проїзд.  
7:00 веч. — БЕНКЕТ І ЗАБАВА до звуків української оркестри для змагунів і гостей.  
Проголошення вислідів змагань, роздача нагород і товариська зустріч.  
Зголошення змагунів разом із реєстраційною оплатою у висоті 16.00 амер., а 20.00 канад. доларів від змагуна приймається через спортивні товариства до дня 11 лютого 1987 р. Чеки випускати на K.L.K., Ukrainian American Sport Club та вислати на адресу: Adrian Halarewicz, 1270 West 102 Street, Cleveland, Ohio, 44102; tel.: (216) 651-8730.  
Квитки на витяги та на бенкет буде можна набути на місці у пані Марти Галаревич.  
Витяги на цілий день по знижній ціні.  
У справі резервації готельних кімнат проситься телефонувати безпосередньо до: Sheraton Inn, 7th North Str. and Electronics Parkway, Liverpool, N. Y. 13088; tel.: 315-457-1122.  
Exit No. 37 on I 90 (Thruway), покласти на українські лещетарські змагання, тоді одержите знижкову кімнату на чотири особи за \$39.00 за добу. (Indoor pool and whirlpool).  
На міжклубові українські лещетарські змагання та численних глядачів і гостей.

УПРАВА КЛК

## 22-го Січня...

Закінчення зі стор. 2.

ників був о. Корсунський, тоді діяючи у Софійському Соборі, описав член Української Національної Капелі (проф. О. Кошиця), пізніше священник української автокефальної Церкви в З'єднаних Державах Америки.  
Володимир Винниченко і д-р Лев Бачинський подали собі руки. З грудей тисячей що стояли доколя, вирвалося, оглушуюче „Слава! Слава Україні! Слава Галичанам!“ (Під словом „Галичанам“ розумілося вже і Буковинці, і Русини із Закарпаття). Оце „слава“ покотилося даліше і даліше аж до краю площі. Було це як шум моря у бурю; щось могутнє і незабутнє. Україна ликувала... (Там же, стор. 266-267).

Ми всі знаємо, що Україна недовго вітшалася волею, а головною причиною був факт, що в Україні проходила в той сам час національна й комуністична революції. Багато оаінців були комуністами, що вірили в комуністичний рай на землі, але тяжко розчарувалися. Деякі закінчили самовбивством у відчаю.

Четвертий Універсал без сумніву започаткував нову епоху української історії, яка скоріше, чі пізніше, не зважаючи на московсько-комуністичне лихоліття, приведе до здійснення прав українського народу, до осягнення волі, самостійності і соборності. Це підтримують факти двох інших подібних маніфестів: проголошення самостійності Карпатської України в 1938 році і проголошення самостійності України 31-го червня 1941 року, хоч і як короткими вони були, і в яких несприятливих умовах були проголошені народом, але були і засвідчили бажання українського народу.

А тепер, напередодні святкування 1000-річчя хрищення України, починаючи нові змагання-самодосконалення: правди, любови брата і молитви, до чого зовівають нас наші Владики і про що просять нас наші брати в Україні та о. Йосиф Тереля, незламний оборонець Христової віри і нашої Церкви, просять нас молитися за віру, за мучеників наших, що караються в таборах невілківної праці. І замучений славний поет, Василь Стус питає нас в поезії:

„О, що тут — єдність душ?“  
О, що то ширить? Довір'я? Приязнь?  
Що то є любов?“

Він добре знає, що:

„Від народження нам кожному душа болить  
за тим, що досі ніби спить, а нищечком навчає;  
вирочить, наказує і мста, і мста — за довгу німоту розплата!  
І в кожному зодує ката так ніби помста — це мста.  
Ми від народження берем предвічний гріх... діляв наших.“

Василь Стус вірить у воскресення своєї Батьківщини шляхом-Христа, любови і жертви синів її і терпіння усього народу. Поет роздумує, і знає, що помста не принесе волі. А може жертва принесе волю? Поет пише:

„Як добре те, що смерті я не боюся,  
І не питаю чи тяжкий мій хрест;  
що вам, лукаві судді, не клопюся  
упередчуті невідомим верст (мук)  
що жив, любив, і не набирався скверни,  
знаєшави, прохлюну і каття.  
Народе мій! до тебе я поверну  
І в смерті обернуся до життя!“

І хоч сьогоднішня ситуація нашого визволення і в Україні і в розсіянні не є весела, мусимо пам'ятати, що в нашому столітті розлетілися три імперії — австрійська, німецька й британська, а на їх місці постали національні держави, тому треба вірити, що розлетіться також і російська імперія, яка змінюючи абсолютизм і православ'є — на комунізм і атеїзм зуміла ще задержати централізацію й обдурити цілий світ, цинічно називаючи імперію союзом вільних народів і навіть „расам“. Однак така забриханість в епосі радіо, телевізії і сателітів не буде тривати довго, хоч би побудовано мурі і грати довкола СССР.

Тому треба вірити, що вже скоро і ця остання імперія розлетіться і всі народи сьогоденного СССР зустрінуть волю. Все в московській імперії приходило пізніше і цивілізація, і технологія. Вони завжди доганяли Європу. На наші землі панували тепер всевладно русифікація і геноцид. Можливо, що рани завдані народів і ненависть до режиму підтримує національну свідомість, бо слова Україна й українців є ще досі живі, вживані та не заборонені режимом, але українці в Україні не можуть плянувати і підготуватися до визволення. Це могли б робити лише емігранти, а чи ми робимо? Чи ми плекаємо нашу національну свідомість? Мову? Звичай? Чи зберігаємо наші прізвища? Імена? Чи поважаємо своїх земляків? Чи любимо їх? Але ми кожної неділі співаємо „Боже нам єдність подай“. Однак ми роз'єднані і не маємо одного проводу, хоч українці в Австралії і Канаді мають! Але є в нас, дякувати Богу, шляхетні, світлі акції: оборона Медведя, оборона нашого доброго імени, спонтанний протест у справі Чорнобильської катастрофи.

Усі ті акції провела молода генерація, що кінчала навчання в ЗСА. І їм велика честь, і похвала належить за любов до нещасних земляків. І приходиться на думку, що добре було б уже їм передати провід у наших політичних партіях і суспільних установах, бо вони 50-літні і 40-літні не мають ані комплексу вини за програні змагання в 1918 році, ані ненависті, чи наболілих спогадів роздору 1940-их років. Вони напевно зможуть знайти скоріше „модус вивідні“ і згоди як їхні батьки. А старому поколінню, тим, що закінчили 65 років життя, добре було б писати спомини, чи займатися харитативними справами, або городництвом, чи пасікою і не наслідувати московський звичай, щоб бути вождем, аж до самої смерті.

А молоді хай займаються демонстраціями, хай протестують хай співає, нехай танцює, грає на бандурі та й вивчає українські думи і пісні, бо в них знайде нашу відвічну славу і свободу. З неї черпали животворчу силу всі наші поети від Шевченка почавши, аж до Ліни Костенко. А в піснях Січових Стрільців знайдуть вони і любов, і посвяти своїх батьків — лицарів Зрут, Лисені, Базару і Маківки.

Ініціативна Група Абітурієнтів  
Української Гімназії  
Мюнхен-Карльсфельд, Рік 1946  
запрошує на

## ЗУСТРІЧ

усіх Товаришок і Товаришів  
з В.Ш.П. Професорами  
яка відбудеться  
на Союзівці,  
в суботу-неділю 27-го червня 1987 р.  
Більше інформації в чергових оголошеннях.  
За ініціативну групу:

Марія Струмильська-Борковська, Ірена Кукуш-Висоцька  
(Канада), Петро Гой, Петро Круль, Віра Моканюк-Кушнір,  
Роман Микита, Ніна Мудрик-Мрич (Канада), Володимир  
Рак, Зенон Салевич, Роман Трохимчук.

## Ще про наш...

Закінчення зі стор. 2

виводить обережно свою поставу з позицій де інтереси Церкви ідентифікуються вповні з протиріччями політикою. У нас деякі церковні провідники спокійно ради йдуть зі співпрацю з політичними впливовими масах лідерами, чим без сумніву підкошують трансцендентальні цінності, яким не завжди подорожі з земськими, політичними.

Є ще один істотний пункт у статті д-ра Домбровського, на який мені годі не згадувати. Назвавши мене „більшим католиком, як сам Папа“ він пише: „Хіба можна вимагати від факхів політичних наук...“

Щоб він думав державними категоріями а не застосовував до того чи іншого провінціалізму, бо це пахне ідеологічною атмосферою пашківських волостей. Існує реальна можливість, щоб усі були одні в дусі спільних принципів християнства та християнських проявів українського „націоналізму“. (Чи й того, який досі не відчувався публічно принципом „Декалогу“? — питаю). Не знаю чи багато читачів „Свободи“ дочиталися до статті д-ра Домбровського до того місця, що циту. Стаття бо насичена такою „ученою“ лексикою,

що вона мабуть дещо нестрашна для пересічного читача щоденника. Але коли хто зверну увагу на наведений пасус, то спитаю: у Великобританії католицизм не є „державницьким“ віровизнанням, бо є ним англіканське віровизнання під головуванням королеви

Католицизм є там віровизнанням меншості, як у нас католицизм. Та чи можна собі уявити, щоб там хтось закинув католикові, який навіть був би більш „пашківським“, як сам Папа, що він обстоюючи принципи такого католицизму, пропагує „пашківський“ анархізм, чи ідеологічний „провінціалізм“? Не йде це задалеко? А щодо самого католицизму: спитаю д-ра Домбровського, історіософа по званні: не було прийняття католицизму 1700 року в галицькій волості для нашого народу благодатно? Ми мали з поляками одно віровизнання, але не той же обряд. Коли б Хмельницький і козацтво не ставили були перешкоди нашому освіченому духовенству й знатті в унійних заходах, і Україна стала була католицькою, не було б Переяслава й Українська Церква охоронила би була перед російським православ'ям, маючи з москалями тільки спільний обряд, але не віровизнання? Стільки на тему мого провінціалізму? й „пашківського“ диверсанта на нашому релігійно-

му полі“.

На закінчення скажу: не можна бути півкатоликом, чи чвертькатоликом. Або хтось визнає принципи „Ти є Петро“, або ні. Виглядає, що наші фундаменталісти визнають багато Петрів. Живемо, як признає Домбровський у плюралістичному суспільстві рівнож у сфері релігії. Якщо йдеться про релігійний фундаменталізм, він мені неприємний у всіх його видах і проявах.

Релігійно-духовне життя мусить урахувати духовні цінності сучасного. Друга важлива річ: поєднання політичного з релігійним небезпечно і шкідливо. А це дві невідомі прикмети фундаменталізму, в тому і нашого.

Д-рові О. Домбровському треба бути вдячним що звернув увагу на одні з основних питань нашої релігійної і політичної духовності.



У Сороковий день відходу у вічність  
Дорогої і Незабутньої  
ДОНІ І СЕСТРИ

сл. п.

**ОКСАНИ БОГДАННИ**

будуть відправлені

**СВЯТІ ЛІТУРГІЇ**

19-го січня в Маямі, Флориди, церква Успіння ПДМ;

30-го січня — Коговз, Н. Й., церква св. Петра і Павла;

Норт Порт, Флориди, церква Преч. Діви Марії; Баффало, Н. Й., церква св. Миколая;

Лорд, Франція, церква Преч. ДМ;

Скарборо, Онт., Канада, церква св. Петра і Павла;

Тандер Бей, Онт., Канада, церква Воздвиження Чесного Хреста;

31-го січня

Гюстон, Тексас, церква св. Папи Пія X;

Гамільтон, Онт., Канада, церква св. Духа;

2-го лютого, Ватервіллі, Н. Й., церква св. Миколая;

Чикаго, Ілл., церква св. Володимира і Ольги;

Ютика, Н. Й., церква св. Володимира.

Просимо згадати в молитвах її безсмертну душу.

У глибокому смутку:  
РОДИЧІ І СЕСТРА З ЧОЛОВІКОМ



У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в п'ятницю, 16-го січня 1987 року, по довілі і тяжкій недужі на 79-му році життя відійшла у Вічність наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

**бл. п. АЛЕКСАНДРА МАЧАЛАБА**  
з дому ЯРОШ

Уроджена 25-го лютого 1908 р. у Львові.

ЗАУПОКІЯНІ відправи відбулися в неділю, 18-го січня 1987 р. в похоронному заведенні братів Головачів при 5548 State Rd., Parma Ohio.

ТІЛІННІ ОСТАНКИ відправлено у Вічність із катедр св. Йосафата в Пармі, Огайо, на український цвинтар св. Петра і Павла.

В глибокому смутку:

Дочка — ОРИСА РОСУЛ з мужем ІВАНОМ.  
Сестра — ЗЕНОВІЯ ЯРОШ  
Внуки — ЛЮБА ГОВАРД з мужем ІВАНОМ  
І дочкою ХРИСТИНОЮ  
ЗОРЯНА РОСУЛ  
МАРТА РОСУЛ  
ЛІДА РОГОВСЬКА  
ХРИСТІА ПІХУРКО з мужем  
д-р БОГДАНОМ та з сином АДРІАНОМ  
Зять — ЛЕВ КУСЯКА  
та ближча і дальша родина у Львові і Англії.

Замість квітів на могилу Покійної Родина просить складати пожертви на катедр св. Йосафата в Пармі, Огайо.



Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 12-го січня 1987 р., з волі Всевисшнього відійшла у Вічність наша Найдорожча Мама, Баба, Прабаба і Сестра

**бл. п. МАРІЯ МИКИТІВ**  
народжена 19-го травня 1902 р. в селі Денисів.  
Тернопільської області.

ПАНАХИДА буде відправлена в середу, 14-го січня 1987 р. в год. 7:30 вечора, в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Ave Union N J

ПОХОРОНІ в четвер, 15-го січня 1987 р., в год. 8:30 ранку з того ж заведення до української католицької церкви св. Івана Христителя в Ньюарку в год. 9:30, а після на цвинтар св. Духа в Гемтонбургу, Н. Й.

Горем прибиті:

Сини — ІВАН ВІТОК з дружиною МАРІЯКОЮ і дітьми  
БОГДАН ВІТОК з дружиною ВОЛОДИМИРОЮ і дітьми  
МИРОН ВІТОК з дружиною ОКСАНОЮ і дітьми  
Доньки — ІВАННА КОЗЮПА з мужем МИКОЛОЮ і дітьми  
ОЛЬГА ГАВРИЛЮК з мужем БОГДАНОМ і дітьми  
Брат — МИРОН ТАБАКА і Сестра — ОЛЬГА МАЗЕПА в Україні  
Пасері МИРОН МИКИТІВ з дружиною ЛЮБОЮ і дітьми  
Ближча і дальша родина в Україні і Америці.

**ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**  
Ukrainian Free University Foundation, Inc.  
203 Second Avenue • New York, N.Y. 10003

**ВШАНОВУЮЧИ СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ**  
померших Дорогих Осіб — пожертвували на українську науку, спільні, українські студії в УВУ спільно жертвували:

Мирослава Савчука, на Постійний Стипендіальний Фонд (ПСО)	\$500.00
Ім. св. п. мужа д-р. Володимира Івана Юрія Корсунського, на (ПСО) ім. дорогого уяв.	500.00
Ім. св. п. д-р. Володимира Савчука	500.00
Корнелія Кучми, на (ПСО) ім. брата св. п. Мирослава	200.00
Марта Савчук, на (ПСО) ім. мужа св. п. д-р. Константина	200.00
по 100.00 дол. — Володимир Гут Кульчицький, Любомир Романів;	
Марія Бакалець, на (ПСО) ім. мужа св. п. Ів. Володимира і	100.00
св. п. сина Романа	100.00
Дарія Дудра, на (ПСО) ім. мужа св. п. д-р. Михайла	100.00
Ярослава Панчука, св. п. батька д-р. Адольфа Спінки в 15-ту річницю	100.00
Стефан Цимбала, в св. п. друга д-р. Степана Кізіми	50.00
На похоронах св. п. Петра Сілляра, родина і друзі зложили:	
по 20.00 дол. — В. М. Волячук, М. Р. Пучка, В. С. Кузи, М. М. Кобасир, В. А. Сарант;	
М. Г. Домкія	\$15.00;
по 10.00 дол. — Я. Гудзювата, М. А. Кучера, М. Форицька, Я. Р. Дудар;	
П. Н. Микитин	\$25.00
На фонд св. п. Ів. Івана Кравчука, при Фундації УВУ (підготова і видання позбавочного довідника учасників УВО-ОУН) зложили:	
по 100.00 дол. — Володимир Гут Кульчицький, Любомир Романів;	
по 50.00 дол. — Люба Галібей, Петро і Леса Гой, Ежен Котик, Надія Кук;	
по 30.00 дол. — Микола і Оля Захуні, Тарас і Іл Гриняй;	
по 25.00 дол. — Іванка Голіньська, Ірина Камарська, Марія Огоновська;	
по 20.00 дол. — Ів. Остап і Оля Боба, Євгенія Рубачук;	
по 10.00 дол. — Богдан і Ізидора Боньські, О. Василь Івашук, Оксана Малаща.	

Дякуємо всім Великимшановним Жертвувачам і клонимо наші горілки перед пам'яттю Покійних. Нехай ласкавий Господь дасть їм вічний спокій, а світла пам'ять про Них залишиться вічною серед нашої спільноти.

Божественні Літургії і Панахиди за померлих членів професорського складу УВУ, членів Фундації, та осіб а сайту пам'яті, котрих, родина чи друзі зложили пожертви на Фундацію УВУ — відправляються кожного року в останню неділю січня в українських церквах у всіх країнах нашого поселення.

УПРАВА Ф. УВУ

**бл. п. Д-р мед. ІГОР РОМАН КОДЕЛЬСЬКИЙ**  
ПОХОРОННІ відправи відбулися 3-го січня 1987 р. з церкви св. Володимира і Ольги на цвинтар св. Миколая в Чикаго, Ілл.

**бл. п. Д-р мед. ІГОР РОМАН КОДЕЛЬСЬКИЙ**  
ПОХОРОННІ відправи відбулися в четвер, 22-го січня 1987 р. в год. 12-ї в полудне з української католицької церкви св. Юра в Нью Йорку, а після на український католицький цвинтар св. Духа в Гемтонбургу, Н. Й.

**бл. п. ІВАН ВАСИЛЬЦІВ**  
ПОХОРОННІ відправи відбулися в четвер, 22-го січня 1987 р. в год. 12-ї в полудне з української католицької церкви св. Юра в Нью Йорку, а після на український католицький цвинтар св. Духа в Гемтонбургу, Н. Й.

**бл. п. ІВАН ВАСИЛЬЦІВ**  
ПОХОРОННІ відправи відбулися в четвер, 22-го січня 1987 р. в год. 12-ї в полудне з української католицької церкви св. Юра в Нью Йорку, а після на український католицький цвинтар св. Духа в Гемтонбургу, Н. Й.



